

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 5.9.2008 г.
COM(2008) 538 окончателен

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**относно подписване от Европейската общност на Конвенцията за споразуменията
относно избор на съд**

(представена от Комисията)

{SEC(2008) 2389}

{SEC(2008) 2390}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

Цел

1. Конвенцията за споразуменията относно избор на съд бе сключена на 30 юни 2005 г. в рамките на Хагската конференция по международно частно право. Конвенцията има за цел да осигури по-голяма сигурност и предсказуемост на страните по търговски споразумения и в международното решаване на спорове, като създава незадължителна световна съдебна алтернатива на съществуващата арбитражна система.
2. Сключването на конвенцията от Общността ще допринесе за намаляване на правната несигурност за предприятията от ЕС, които търгуват извън рамките на ЕС, като им осигури спазване на споразуменията относно избор на съд, включени в техните търговски договори, и като им гарантира, че решенията, постановени от посочените в такива споразумения съдилища, отговарят на критериите за признаване в другите договарящи се страни по конвенцията.
3. Европейската комисия договори конвенцията от името на Европейската общност въз основа на решение на Съвета и тази конвенция следва насоките за водене на преговори на Съвета.

Изграждане на общо съдебно пространство в рамките на Общността

4. Европейската общност си поставя за цел създаването на истинско съдебно пространство, което се основава на принципа на взаимно признаване на съдебни решенията.
5. Сключването от Общността на конвенцията ще допринесе за осъществяването на целите, които са в основата на съществуващите правила на Общността в областта на признаването и изпълнението на съдебни решения, и по-специално Регламент (ЕО) № 44/2001 от 22 декември 2000 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (регламент „Брюксел I“), като създава в рамките на Общността система от хармонизирани правила по отношение на третите държави, които ще бъдат договарящи се страни по конвенцията.

Конвенцията за избор на съд от 2005 г.

6. Целта на конвенцията е да насърчава международната търговия и инвестиции чрез засилено съдебно сътрудничество, като бъдат въведени единни правила относно компетентността, които се основават на изключителни споразумения относно избора на съд и на признаване и изпълнение на съдебните решения, постановени от избрания съд в договарящите се държави по конвенцията. Целта на конвенцията е да подобри правната сигурност и предсказуемост при изпълнението на съдебни решения, свързани с международна търговия.
7. Конвенцията се стреми да постигне равновесие между нуждата да гарантира на страните, че само избраният от тях съд ще разглежда делото и че произтичащото съдебно решение ще бъде признато и изпълнено в чужбина, и необходимостта да позволи на държавите да запазят някои аспекти от своята

държавна политика, свързани най-вече със закрилата на по-слабата страна, защитата срещу очевидна несправедливост в някои специфични ситуации и гаранцията за спазване на някои основания за изключителна компетентност на държавата.

8. Съотношението между правилата, които се съдържат в конвенцията, и съществуващите и бъдещите правила на Общността е определено в член 26, параграф 6 от конвенцията, както следва:

„Настоящата конвенция не засяга прилагането на правилата на регионална организация за икономическа интеграция, която е страна по настоящата конвенция, независимо от това дали са приети преди или след настоящата конвенция,

а) когато никоя от страните не пребивава постоянно в договаряща се държава, която не е държава-членка на регионалната организация за икономическа интеграция;

б) що се отнася до признаването и изпълнението на съдебни решения между държавите-членки на регионалната организация за икономическа интеграция.“

9. Следователно конвенцията засяга прилагането на регламент „Брюксел I“, ако поне една от страните пребивава в договаряща се държава по конвенцията, с изключение на правилата относно признаването и изпълнението, които се съдържат в него.
10. Конвенцията предвижда възможността дадена регионална организация за икономическа интеграция да сключи конвенцията заедно със своите държави-членки (член 29) или самостоятелно с обвързващи правни последици за своите държави-членки (член 30).

Предложения на Комисията

11. Предвид съдебната практика на Съда на Европейските общности¹ въпросите, свързани с международната компетентност и признаването и изпълнението на съдебни решения по отношение на трети държави, попадат в изключителната външна компетентност на Общността. Следователно Европейската общност ще сключи конвенцията като се позовава на член 30 от нея.
12. Член 30 от конвенцията позволява на Европейската общност да направи декларация при подписването, приемането, утвърждаването или присъединяването, като постановява, че тя има компетентност по всички въпроси, уредени от конвенцията, и че нейните държави-членки няма да са страни по конвенцията, но ще бъдат правно обвързани от нея. Предвид

¹ Решение на Съда от 31 март 1971 г., дело 22-70 Комисията срещу Съвета — Европейско споразумение за автомобилния транспорт, Становище 1/03 на Съда от 7 февруари 2006 г. относно компетентността на Общността да сключи новата Конвенция от Лугано относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела.

политическата значимост за трети държави на подписването на конвенцията от Общността, бихме препоръчали такава декларация да се направи при подписването, за да бъде изяснена ситуацията що се отнася до липсата на подписи от страна на тези държави-членки на Европейската общност, които са прехвърлили компетентност на Европейската общност.

13. Комисията изготви оценка на въздействието относно сключването от Европейската комисия на конвенцията, която е приложена към настоящото предложение. Оценката на въздействието води до заключение, че сключването на конвенцията би било благоприятно за насърчаване на правната сигурност и предсказуемост за европейските предприятия по отношение на трети държави.
14. Оценката на въздействието отбелязва също така, че може да е необходимо Общността да направи декларация съгласно член 21 от конвенцията, с която да изключи от приложното поле на конвенцията въпросите, свързани със застрахователни договори, при които притежателят на полицата пребивава в ЕС и застрахователното събитие или риск, застрахованата вещ или недвижимо имущество са свързани изключително с ЕС, и авторско право и сродните му права, при които действителността на тези права е свързана с държава-членка.
15. Декларациите по член 21 от конвенцията могат да бъдат направени по всяко време. Препоръчва се такива декларации да бъдат направени при сключването на конвенцията от Общността, тъй като осъществимостта и обхватът на такива изключения трябва да бъдат допълнително проучени. Този процес ще бъде повлиян също така от обсъжданията на последващите действия на предстоящия доклад на Комисията относно прилагането на регламент „Брюксел I“.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**относно подписване от Европейската общност на Конвенцията за споразуменията
относно избор на съд**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 61, буква в) и член 300 от него,

като взе предвид предложението на Комисията²,

като има предвид, че:

- (1) Общността работи за изграждане на общо съдебно пространство въз основа на принципа на взаимно признаване на съдебни решения.
- (2) Конвенцията за споразуменията относно избор на съд, сключена на 30 юни 2005 г. в рамките на Хагската конференция по международно частно право (наричана по-долу „конвенцията“), е ценен принос за насърчаване на автономията на волята на страните при международни търговски сделки и за повишаване на предсказуемостта на съдебното решаване на спорове при такива сделки.
- (3) Конвенцията засяга вторичното законодателство на Общността в областта на компетентността, която се основава на избора на страните, и признаването и изпълнението на произтичащите съдебни решения, и по-специално Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела³.
- (4) Общността има изключителна компетентност по всички въпроси, уредени от конвенцията.
- (5) Член 30 от конвенцията позволява на Общността да подпише, приеме, утвърди или да се присъедини към конвенцията.
- (6) [Обединеното кралство и Ирландия участват в приемането и прилагането на настоящото решение.]

² ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

³ ОВ L 12, 16.1.2001 г., стр. 1. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 1791/2006 (ОВ L 363, 20.12.2006 г., стр. 1).

- (7) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокола относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност, Дания не участва в приемането на настоящото решение и следователно то не я обвързва, нито се прилага спрямо нея,

РЕШИ:

Член 1

В зависимост от евентуалното ѝ сключване на по-късна дата, подписването на Конвенцията за споразуменията относно избор на съд, сключена в Хага на 30 юни 2005 г., се одобрява от името на Общността. Председателят на Съвета е оправомощен да посочи лицата, упълномощени да подпишат от името на Европейската общност Конвенцията за споразуменията относно избор на съд, сключена в Хага на 30 юни 2005 г., при условията, посочени в член 2.

Текстът на конвенцията е приложен към настоящото решение.

Член 2

При подписването на Конвенцията Общността следва да направи следната декларация в съответствие с член 30 от конвенцията:

„Европейската общност декларира, в съответствие с член 30 от конвенцията, че тя има компетентност по всички въпроси, уредени от настоящата конвенция. Нейните държави-членки няма да подпишат, ратифицират, приемат или утвърдят конвенцията, но ще бъдат обвързани от конвенцията по силата на сключването ѝ от Европейската общност.

По смисъла на настоящата декларация терминът „Европейска общност“ не включва Дания, в съответствие с членове 1 и 2 от Протокола относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност [нито Обединеното кралство и Ирландия в съответствие с член 3 от Протокола относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност].“

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета
Председател

...

ПРИЛОЖЕНИЕ

КОНВЕНЦИЯ ЗА СПОРАЗУМЕНИЯТА ОТНОСНО ИЗБОР НА СЪД

Държавите, страни по настоящата конвенция,

желаейки да насърчават международната търговия и инвестиции чрез засилено съдебно сътрудничество,

уверени, че това сътрудничество може да бъде засилено чрез единни правила относно компетентността и относно признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела,

уверени, че това засилено сътрудничество изисква по-специално установяването на международен правен режим, който дава сигурност и гарантира ефективното спазване на споразуменията на страните по търговски сделки за изключителен избор на съд и който урежда признаването и изпълнението на съдебните решения, произтичащи от производства, основаващи се на такива споразумения,

решиха да сключат настоящата конвенция и се споразумяха за следното:

ГЛАВА I — ПРИЛОЖНО ПОЛЕ И ДЕФИНИЦИИ

Член 1 Приложно поле

1. Настоящата конвенция се прилага за дела с международен елемент към споразумения за изключителен избор на съд, сключени по граждански и търговски въпроси.

2. За целите на Глава II дело с международен елемент означава всяко дело освен тези, при които страните пребивават постоянно в една и съща договаряща се държава и отношенията на страните и всички други елементи, които се отнасят до спора, независимо от местонахождението на избрания съд, са свързани единствено с тази държава.

3. За целите на Глава III дело с международен елемент означава, че се търси признаване или изпълнение на чуждо съдебно решение.

Член 2 Изключения от приложното поле

1. Настоящата конвенция не се прилага към споразумения за изключителен избор на съд,

а) по които страна е физическо лице, чиято основна цел е задоволяването на лични, семейни или битови нужди (потребител);

б) свързани с трудови договори, включително и колективни трудови договори.

2. Настоящата конвенция не се прилага към следните въпроси:

- а) статут и правоспособност на физическите лица;
- б) задължения за издръжка;
- в) други семейноправни въпроси, включително режима на собственост на съпрузите и други права или задължения, произтичащи от брак или приравнени взаимоотношения;
- г) завещания и наследяване;
- д) неплатежоспособност, споразумения с кредиторите и аналогични въпроси;
- е) превоз на пътници и товари;
- ж) замърсяване на морските води, ограничаване на отговорността при морски искиове, вреди при обща авария и спешни операции при влачене и спасяване по море;
- з) антитръстови въпроси (конкуренция);
- и) отговорност за вреди от ядрена енергия;
- й) искиове за обезщетения на телесни повреди и морални вреди, подадени от физически лица или от тяхно име;
- к) искиове за обезщетения на вреди от непозволено увреждане на вещи, които искиове не се основават на договорно отношение;
- л) вещни права върху недвижимо имущество и наеми от недвижимо имущество;
- м) действителност, недействителност или прекратяване на юридически лица и действителност на решенията на техните органи;
- н) действителност на право на интелектуална собственост, различно от авторско право и сродните му права;
- о) нарушение на право на интелектуална собственост, различно от авторско право и сродните му права, освен когато искът за обезщетение е заведен поради нарушение на договор между страните, който се отнася до такива права, или би могъл да бъде заведен поради нарушение на такъв договор;
- п) действителност на вписванията в публичните регистри.

3. Независимо от разпоредбите на параграф 2 не е изключено от приложното поле на настоящата конвенция производство по въпрос, който въпреки че е изключен съгласно този параграф, е поставен като обуславящ въпрос, а не като предмет на производството. По-специално фактът, че въпрос, който е изключен съгласно параграф 2, е поставен в ролята му на защитно средство, не изключва производството от приложното поле на конвенцията, ако този въпрос не е предмет на производството.

4. Настоящата конвенция не се прилага към арбитраж и свързаните с него производства.

5. Не се изключва от приложното поле на конвенцията производство поради факта, че държава, включително правителство, правителствена агенция или всяко друго лице, което действа от името на държавата, е страна по него.

6. Настоящата конвенция не засяга по никакъв начин привилегиите и имунитетите на държави или на международни организации по отношение на тях и на тяхното имущество.

Член 3 Споразумения относно изключителен избор на съд

За целите на настоящата конвенция:

а) „споразумение за изключителен избор на съд“ означава споразумение, сключено от две или повече страни, което отговаря на изискванията на параграф 6) и посочва за решаването на спорове, които са възникнали или могат да възникнат във връзка с определено правоотношение, съдилищата на една договаряща се държава или даден съд или няколко определени съдилища на една договаряща се държава, като по този начин изключва компетентността на всеки друг съд;

б) изборът на съд в споразумение, което посочва съдилищата на една договаряща се държава или даден съд или няколко определени съдилища на една договаряща се държава, се счита за изключителен, освен ако страните изрично не са посочили друго;

в) споразумение за изключителен избор на съд трябва да бъде сключено или документирано

i) в писмен вид; или

ii) чрез всяко друго средство за комуникация, което представя информацията в достъпен вид за последващо позоваване;

г) споразумение за изключителен избор на съд, което съставлява част от договор, ще бъде считано като споразумение, независимо от останалите условия на договора. Действителността на споразумението за изключителен избор на съд не може да бъде оспорвана единствено на основание недействителност на договора.

Член 4 Други дефиниции

1. За целите на настоящата конвенция терминът „съдебно решение“ означава всяко решение по същество, постановено от съд, независимо от названието му, включително декрет или постановление, както и определяне на разходите или разноските от съда (включително и от служител на съда), при условие че определянето е свързано с решение по същество, което може да бъде признато или изпълнено по силата на настоящата конвенция. Временна охранителна мярка не представлява съдебно решение.

2. За целите на настоящата конвенция организация или лице, различно от физическо лице, се счита за постоянно пребиваващо в държавата,

а) в която се намира седалището му по устав;

- б) съобразно със законодателството на която то е вписано или създадено;
- в) в която се намират органите му на централно управление; или
- г) в която се намира основната му дейност.

ГЛАВА II — КОМПЕТЕНТНОСТ

Член 5 Компетентност на избрания съд

1. Съдът или съдилищата на дадена договаряща се държава, посочени в споразумение за изключителен избор на съд, са компетентни за решаването на спор, по отношение на който споразумението се прилага, освен ако споразумението е недействително съгласно законодателството на тази държава.

2. Съд, който е компетентен съгласно параграф 1, не може да откаже на упражни компетентността си на основание на това, че спорът трябва да се реши от съд на друга държава.

3. Предходните параграфи не засягат правилата за:

- а) предметната подсъдност или подсъдността съобразно със стойността на иска;
- б) вътрешното разпределяне на подсъдността между съдилищата на договаряща се държава. Когато избраният съд има право на преценка за това дали да прехвърли делото на друг съд, изборът на страните трябва да бъде надлежно разгледан.

Член 6 Задължения на съд, който не е избран

Съд на договаряща се държава, различен от този, избран от страните, спира или прекратява производство, към което се прилага споразумение за изключителен избор на съд, освен ако:

- а) споразумението е недействително съгласно законодателството на държавата на избрания съд;
- б) една от страните е била неправопособна да сключи споразумението съгласно законодателството на държавата на сезирания съд;
- в) даването на правно действие на споразумението би довело до очевидна несправедливост или очевидно би противоречало на обществения ред на държавата на сезирания съд;
- г) поради извънредни причини, които са извън контрола на страните, споразумението не може да бъде разумно изпълнено; или
- д) избраният съд реши да не разглежда делото.

Член 7 Временни охранителни мерки

Настоящата конвенция не урежда временни охранителни мерки. Настоящата конвенция не изисква, нито изключва налагането, отказа или прекратяването на временни охранителни мерки от съд на договаряща се държава и не засяга въпроса дали страна има право да иска или съд трябва да наложи, откаже или прекрати такива мерки.

ГЛАВА III — ПРИЗНАВАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ

Член 8 Признаване и изпълнение

1. Съдебно решение, постановено от съд на договаряща се държава, посочен в споразумение за изключителен избор на съд, се признава и изпълнява в другите договарящи се държави в съответствие с настоящата глава. Може да бъде отказано признаване или изпълнение единствено на основанията, посочени в настоящата конвенция.

2. Без да се засяга възможността за преразглеждане, необходимо за прилагането на разпоредбите на настоящата глава, не се допуска преразглеждане по същество на съдебно решение, постановено от съда по произход. Сезираният съд е обвързан от фактическите констатации, на които съдът по произход е основал своята компетентност, освен ако решението не е постановено в отсъствието на ответника.

3. Съдебно решение се признава, единствено ако то има правнообвързващо действие в държавата по произход и се изпълнява, единствено ако подлежи на изпълнение в държавата по произход.

4. Може да бъде отсрочено или отказано признаване или изпълнение, ако съдебното решение е предмет на преразглеждане в държавата по произход или ако срокът за обикновено преразглеждане не е изтекъл. Отказът не възпрепятства последващо подаване на молба за признаване или за изпълнение на съдебното решение.

5. Настоящият член се прилага също и към съдебно решение, постановено от съд на договаряща се държава вследствие на прехвърляне на делото от избрания съд в тази договаряща се държава, както позволява член 5, параграф 3. Когато избраният съд има право на преценка за това дали да прехвърли делото на друг съд, може да бъде отказано признаване или изпълнение на съдебно решение срещу страна, която се е противопоставила на прехвърлянето в допустимия срок в държавата по произход.

Член 9 Отказ на признаване или изпълнение

Може да бъде отказано признаване или изпълнение, ако:

а) споразумението е недействително съгласно законодателството на държавата на избрания съд, освен ако избраният съд не постановил, че споразумението е действително;

б) една от страните е била неправопособна да сключи споразумението съгласно законодателството на избраната държава;

в) документът, който е послужил за започване на производството, или равностоеен документ, съдържащ основните елементи на иска,

и) не е бил връчен на ответника в достатъчен срок и по начин, който би му позволил да организира своята защита, освен ако ответникът се е явил и е представил своята защита, без да оспорва уведомяването в съда по произход, при условие че законодателството на държавата по произход позволява уведомяването да бъде оспорвано; или

ii) е бил връчен на ответника в избраната държава по начин, несъвместим с основните принципи на избраната държава за връчването на документи;

г) съдебното решение е постановено вследствие на измама във връзка с процесуален въпрос;

д) признаването или изпълнението би било очевидно несъвместимо с обществения ред на избраната държава, включително и в случаи, когато специфичното производство, по което е постановено съдебното решение, е несъвместимо с основните принципи на процесуална справедливост на тази държава;

е) съдебното решение се различава от съдебно решение, постановено в избраната държава, по спор между същите страни; или

ж) съдебното решение се различава от съдебно решение, постановено по-рано в друга държава между същите страни на същото основание, при условие че по-ранното съдебно решение отговаря на условията, необходими за признаването му в избраната държава.

Член 10 Обулавящи въпроси

1. Когато въпрос, изключен съгласно член 2, параграф 2 или съгласно член 21, се поставя като обуславящ въпрос, постановлението на съд по този въпрос не се признава или изпълнява по силата на настоящата конвенция.

2. Може да бъде отказано признаване или изпълнение на съдебно решение, ако и доколкото съдебното решение се основава на постановление на съд по въпрос, изключен съгласно член 2, параграф 2.

3. В случаите на постановление на съд относно действителността на право на интелектуална собственост, различно от авторско право и сродните му права, може да бъде отказано или отсрочено признаване или изпълнение на съдебно решение съгласно предходния параграф, единствено когато:

а) това постановление на съд се различава от съдебно решение или решение на орган, компетентен по този въпрос, постановено в държавата, съобразно със законодателството на която е възникнало правото на интелектуална собственост; или

б) в тази държава има висящо производство относно действителността на правото на интелектуална собственост.

4. Може да бъде отказано признаване или изпълнение на съдебно решение, ако и доколкото съдебното решение се основава на постановление на съд по въпрос, изключен вследствие на декларация на избраната държава съгласно член 21.

Член 11 Вреди

1. Може да бъде отказано признаване или изпълнение на съдебно решение, ако и доколкото съдебното решение присъжда обезщетение за вреди, включително обезщетение за вреди с възпиращ или наказателен характер, което не обезщетява страната за действително претърпяната загуба или понесеното страдание.

2. Сезираният съд отчита дали и доколко присъденото от съда по произход обезщетение за вреди покрива разходите и разноските, свързани с производството.

Член 12 Съдебни спогодби (transactions judiciaires)

Съдебните спогодби (*transactions judiciaires*), одобрени от съд на договаряща се държава, посочен в споразумение за изключителен избор на съд, или които са сключени пред такъв съд по време на производството и които подлежат на изпълнение по същия ред, както съдебно решение в държавата по произход, се изпълняват по силата на настоящата конвенция по същия ред, както съдебно решение.

Член 13 Документи, които трябва да бъдат представени

1. Страната, която желае признаване или иска изпълнение, представя:

а) пълно и заверено копие от съдебното решение;

б) споразумението за изключителен избор на съд, заверено копие от него или друго доказателство за неговото съществуване;

в) ако съдебното решение е постановено в отсъствието на ответника, оригинала или заверено копие на документ, който удостоверява, че неявилата се страна е била уведомена чрез документа, който е послужил за започване на производството, или чрез равностоен документ;

г) всеки документ, който позволява да се удостовери, че съдебното решение има правно действие или, където е приложимо, подлежи на изпълнение в държавата по произход;

д) в случая, посочен в член 12, удостоверение от съда на държавата по произход, че съдебната спогодба или част от нея подлежи на изпълнение по същия ред, както съдебно решение в държавата по произход.

2. Ако разпоредбите на съдебното решение не позволяват на сезирания съд да провери дали условията на настоящата глава са спазени, съдът може да изиска всякакви други документи, които счита за необходими.

3. Молбата за признаване или изпълнение може да бъде придружена от документ, издаден от съд (включително и от служител на съда) на държавата по произход във формата, установена и публикувана от Хагската конференция по международно частно право.

4. Ако документите, посочени в настоящия член, не са на официалния език на избраната държава, те се придружават от легализиран превод на официалния език, освен ако законодателството на избраната държава не предвижда друго.

Член 14 Процедура

Процедурата за признаване, декларацията за изпълняемост или регистрацията за изпълнение, както и изпълнението на съдебното решение, се уреждат от законодателството на избраната държава, освен ако настоящата конвенция не предвижда друго. Сезираният съд действа експедитивно.

Член 15 Делимост

Позволено е признаване или изпълнение на обособена част от съдебно решение, когато се иска признаването или изпълнението на тази част или когато само част от съдебното решение може да бъде призната или изпълнена съгласно настоящата конвенция.

ГЛАВА IV — ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 16 Преходни разпоредби

1. Настоящата конвенция се прилага към споразумения за изключителен избор на съд, сключени след нейното влизане в сила за държавата на изборния съд.

2. Настоящата конвенция не се прилага към производства, които са започнали преди нейното влизане в сила за държавата на сезирания съд.

Член 17 Застрахователни и презастрахователни договори

1. Производствата, свързани със застрахователен или презастрахователен договор, не са изключени от приложното поле на настоящата конвенция на основание, че застрахователният или презастрахователният договор е свързан с въпрос, към който настоящата конвенция не се прилага.

2. Не може да бъде ограничено или отказано признаване и изпълнение на съдебно решение по отношение на отговорността по застрахователен или презастрахователен договор на основание, че отговорността по договора включва отговорност за обезщетяване на застрахованото или презастрахованото лице по отношение на:

а) въпрос, към който настоящата конвенция не се прилага; или

б) присъждане на обезщетение за вреди, към което би могъл да се приложи член 11.

Член 18 Липса на легализация

Всички документи, които са изпратени или получени в съответствие с настоящата конвенция, се освобождават от изискването за легализация или друга аналогична формалност, включително и апостил.

Член 19 Декларации за ограничаване на компетентността

Държава може да декларира, че нейните съдилища могат да отказват разглеждането на спорове, към които се прилага споразумение за изключителен избор на съд, ако, с изключение на местонахождението на избрания съд, няма връзка между тази държава и страните или спора.

Член 20 Декларации за ограничаване на признаването и изпълнението

Държава може да декларира, че нейните съдилища могат да отказват да признаят или да изпълнят съдебно решение, постановено от съд на друга договаряща се държава, ако страните пребивават постоянно в избраната държава и отношенията на страните и всички други елементи, които се отнасят до спора, различни от местонахождението на избрания съд, са свързани единствено с избраната държава.

Член 21 Декларации по отношение на специфични въпроси

1. Когато държава има голям интерес от това настоящата конвенция да не се прилага към специфичен въпрос, тази държава може да декларира, че няма да прилага конвенцията към този въпрос. Държавата, която прави такава декларация, се уверява, че декларацията не е по-широка по обхват от необходимото и че специфичният въпрос, който се изключва, е ясно и точно дефиниран.

2. По отношение на този въпрос, конвенцията няма да се прилага:

а) в договарящата се държава, направила декларацията;

б) в други договарящи се държави, където споразумение за изключителен избор на съд посочва съдилищата или даден съд или няколко определени съдилища на държавата, направила декларация.

Член 22 Реципрочни декларации по отношение на споразумения за неизключителен избор на съд

1. Договаряща се държава може да декларира, че нейните съдилища ще признават и изпълняват съдебни решения, постановени от съдилищата на други договарящи се държави, посочени в споразумение за избор на съд, сключено от две или повече страни, което отговаря на изискванията на член 3, параграф в) и което посочва за целите на решаване на спорове, които са възникнали или могат да възникнат във връзка с определено правоотношение, съда или съдилищата на една или повече договарящи се държави (споразумение за неизключителен избор на съд).

2. Когато признаване или изпълнение на съдебно решение, постановено в една договаряща се държава, направила такава декларация, се иска в друга договаряща се държава, направила такава декларация, съдебното решение се признава и изпълнява съгласно настоящата конвенция, ако:

- а) съдът по произход е бил посочен в споразумение за неизключителен избор на съд;
- б) когато не съществува нито съдебно решение, постановено от друг съд, пред който може да започне производство в съответствие със споразумението за неизключителен избор на съд, нито висящо производство между същите страни пред друг такъв съд на същото основание; и
- в) съдът по произход е бил съдът, който е сезиран пръв.

Член 23 Еднакво тълкуване

При тълкуването на настоящата конвенция, трябва да се държи сметка за нейния международен характер и за необходимостта да се насърчава еднаквото ѝ прилагане.

Член 24 Преразглеждане на функционирането на конвенцията

Генералният секретар на Хагската конференция по международно частно право ще следи за това на редовни интервали да бъдат вземани мерки за:

- а) преглед на функционирането на настоящата конвенция, включително на всички декларации; и
- б) обмисляне на това дали са желателни изменения на настоящата конвенция.

Член 25 Неединни правни системи

1. Във връзка с договаряща се държава, в която се прилагат две или повече правни системи в различни териториални единици, по отношение на някой въпрос, уреден от настоящата конвенция:

- а) всяко позоваване на законодателството или на процесуалните правила на държава се разбира като позоваване, ако е необходимо, на законодателството или на процесуалните правила в сила за съответната териториална единица;
- б) всяко позоваване на постоянно пребиваване в държава се разбира като позоваване, ако е необходимо, на постоянно пребиваване в съответната териториална единица;
- в) всяко позоваване на съд или на съдилища на държава се разбира като позоваване, ако е необходимо, на съд или на съдилища на съответната териториална единица;
- г) всяко позоваване на връзка с държава се разбира като позоваване, ако е необходимо, на връзка със съответната териториална единица.

2. Независимо от разпоредбите на предходния параграф договаряща се държава с две или повече териториални единици, в които се прилагат различни правни системи, не е обвързана да прилага настоящата конвенция към случаи, които засягат единствено такива различни териториални единици.

3. Съд в една териториална единица на договаряща се държава с две или повече териториални единици, в които се прилагат различни правни системи, не е обвързан да признава или изпълнява съдебно решение на друга договаряща се държава, единствено защото съдебното решение е било признато или изпълнено в друга териториална единица на същата договаряща се държава съгласно настоящата конвенция.

4. Настоящият член не се прилага по отношение на регионална организация за икономическа интеграция.

Член 26 Връзка с други международни инструменти

1. Настоящата конвенция се тълкува, доколкото е възможно, в съответствие с другите международни договори в сила за договарящите се държави, независимо от това дали са сключени преди или след настоящата конвенция.

2. Настоящата конвенция не засяга прилагането от договаряща се държава на международен договор, независимо от това дали е сключен преди или след настоящата конвенция, в случаите, при които никоя от страните не пребивава постоянно в договаряща се държава, която не е страна по международния договор.

3. Настоящата конвенция не засяга прилагането от договаряща се държава на международен договор, сключен преди влизането в сила на настоящата конвенция за тази договаряща се държава, ако прилагането на настоящата конвенция би било несъвместимо със задълженията на тази договаряща се държава към която и да е недоговаряща се държава. Настоящият параграф се прилага също така към международни договори, които изменят или заменят международен договор, сключен преди влизането в сила на настоящата конвенция за тази договаряща се държава, освен ако и доколкото изменението или заместването води до нови противоречия с настоящата конвенция.

4. Настоящата конвенция не засяга прилагането от договаряща се държава на международен договор, независимо от това дали е сключен преди или след настоящата конвенция, за целите на получаване на признаване или изпълнение на съдебно решение, постановено от съд на договаряща се държава, която също е страна по този международен договор. Съдебното решение няма да бъде признато или изпълнено в по-малка степен, отколкото съгласно настоящата конвенция.

5. Настоящата конвенция не засяга прилагането от договаряща се държава на международен договор, който във връзка със специфичен въпрос урежда компетентността или признаването и изпълнението на съдебни решения, дори и ако е сключен след настоящата конвенция и дори и ако всички засегнати държави са страни по настоящата конвенция. Настоящият параграф се прилага единствено, ако договарящата се държава е направила декларация по отношение на международния договор съгласно настоящия параграф. В случай на такава декларация другите договарящи се държави не са задължени да прилагат настоящата конвенция към този

специфичен въпрос, ако и доколкото има противоречие, когато споразумение за изключителен избор на съд посочва съдилищата или даден съд или няколко определени съдилища на договарящата се държава, направила декларацията.

6. Настоящата конвенция не засяга прилагането на правилата на регионална организация за икономическа интеграция, която е страна по настоящата конвенция, независимо от това дали са приети преди или след настоящата конвенция,

а) когато никоя от страните не пребивава постоянно в договаряща се държава, която не е държава-членка на регионалната организация за икономическа интеграция;

б) що се отнася до признаването и изпълнението на съдебни решения между държавите-членки на регионалната организация за икономическа интеграция.

ГЛАВА V — ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 27 Подписване, ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване

1. Настоящата конвенция е открита за подписване от всички държави.
2. Настоящата конвенция подлежи на ратификация, приемане или утвърждаване от подписалите я държави.
3. Настоящата конвенция е открита за присъединяване от всички държави.
4. Инструментите за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване се депозират в министерството на външните работи на Кралство Нидерландия, депозитар на конвенцията.

Член 28 Декларации по отношение на неединни правни системи

1. Ако държава има две или повече териториални единици, в които се прилагат различни правни системи във връзка с въпроси, уредени от настоящата конвенция, тя може да декларира при подписването, ратификацията, приемането, утвърждаването или присъединяването, че конвенцията се прилага за всичките ѝ териториални единици или единствено за една или повече от тях и може да измени тази декларация чрез подаването на друга декларация по всяко време.
2. Декларацията се връчва на депозитаря и изброява изрично териториалните единици, за които конвенцията се прилага.
3. Ако държава не направи декларация в съответствие с настоящия член, конвенцията се прилага за всички териториални единици на тази държава.
4. Настоящият член не се прилага по отношение на регионална организация за икономическа интеграция.

Член 29 Регионални организации за икономическа интеграция

1. Регионална организация за икономическа интеграция, която е съставена единствено от суверенни държави и има компетентност по някои или по всички въпроси, уредени от настоящата конвенция, може също така да подпише, приеме, утвърди или да се присъедини към настоящата конвенция. В такъв случай регионалната организация за икономическа интеграция има права и задължения на договаряща се държава, доколкото организацията има компетентност по въпроси, уредени от настоящата конвенция.

2. При подписването, приемането, утвърждаването или присъединяването регионалната организация за икономическа интеграция уведомява писмено депозитаря относно въпросите, уредени от настоящата конвенция, по отношение на които ѝ е била прехвърлена компетентност от нейните държави-членки. Организацията уведомява своевременно депозитаря в писмена форма относно промените в компетентността ѝ така, както тя е определена в последното по време уведомяване, извършено съгласно настоящия параграф.

3. За целите на влизане в сила на настоящата конвенция, всеки инструмент, депозиран от страна на регионална организация за икономическа интеграция, няма да бъде причисляван, освен ако регионалната организация за икономическа интеграция декларира в съответствие с член 30, че нейните държави-членки няма да бъдат страни по настоящата конвенция.

4. Всяко позоваване на „договаряща се държава“ или „държава“ в настоящата конвенция се прилага еднозначно, ако е необходимо, към регионална организация за икономическа интеграция, която е страна по нея.

Член 30 Присъединяване на регионална организация за икономическа интеграция без нейните държави-членки

1. При подписването, приемането, утвърждаването или присъединяването регионална организация за икономическа интеграция може да декларира, че има компетентност по всички въпроси, уредени от настоящата конвенция, и че нейните държави-членки няма да бъдат страни по настоящата конвенция, но ще бъдат правно обвързани по силата на подписването, приемането, утвърждаването или присъединяването на организацията.

2. В случай на декларация от страна на регионална организация за икономическа интеграция в съответствие с параграф 1, всяко позоваване на „договаряща се държава“ или „държава“ в настоящата конвенция се прилага еднозначно, ако е необходимо, към държавите-членки на организацията.

Член 31 Влизане в сила

1. Настоящата конвенция влиза в сила на първия ден от месеца след изтичането на срок от три месеца след депозиране на втория инструмент за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване, посочен в член 27.

2. Впоследствие настоящата конвенция влиза в сила:

а) за всяка държава или регионална организация за икономическа интеграция, която я ратифицира, приема, утвърждава или се присъединява към нея — на първия ден от

месеца след изтичането на срок от три месеца след депозиране на инструмента ѝ за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване;

б) за териториална единица, за която настоящата конвенция се прилага в съответствие с член 28, параграф 1 — на първия ден от месеца след изтичането на срок от три месеца след връчване на декларацията, посочена в споменатия член.

Член 32 Декларации

1. Декларациите, посочени в членове 19, 20, 21, 22 и 26, могат да бъдат направени при подписването, ратификацията, приемането, утвърждаването или присъединяването или по всяко време след това и могат да бъдат изменени или оттеглени по всяко време.

2. Декларациите, измененията и оттеглянията се връчват на депозитаря.

3. Декларация, направена при подписването, ратификацията, приемането, утвърждаването или присъединяването влиза в действие едновременно с влизането в сила на настоящата конвенция за съответната държава.

4. Декларация, направена впоследствие, както и всички изменения и оттегляния на декларация, влизат в действие на първия ден от месеца след изтичането на срок от три месеца след датата, на която уведомлението е получено от депозитаря.

5. Декларация по членове 19, 20, 21 и 26 не се прилага към споразумения за изключителен избор на съд, сключени преди влизането ѝ в действие.

Член 33 Денонсиране

1. Настоящата конвенция може да бъде денонсирана чрез писмено уведомление до депозитаря. Денонсирането може да бъде ограничено до някои териториални единици на неединна правна система, за които настоящата конвенция се прилага.

2. Денонсирането влиза в действие на първия ден от месеца след изтичането на срок от дванадесет месеца след датата, на която уведомлението е получено от депозитаря. Когато в уведомлението е посочен по-дълъг срок за влизане в действие на денонсирането, денонсирането влиза в действие след изтичането на този по-дълъг срок след датата, на която уведомлението е получено от депозитаря.

Член 34 Уведомления от страна на депозитаря

Депозитарят уведомява членовете на Хагската конференция по международно частно право и други държави и регионални организации за икономическа интеграция, които са подписали, ратифицирали, приели, утвърдили или са се присъединили в съответствие с членове 27, 29 и 30, за следното:

а) подписвания, ратификации, приемания, утвърждавания или присъединявания, посочени в членове 27, 29 и 30;

б) датата, на която настоящата конвенция влиза в сила в съответствие с член 31;

в) уведомления, декларациите, измененията и оттеглянията, посочени в членове 19, 20, 21, 22, 26, 28, 29 и 30;

г) денонсиранията, посочени в член 33.

В потвърждение на това долуподписаните надлежно упълномощени лица подписват настоящата конвенция.

Съставена в Хага на 30 юни 2005 г. на английски и френски език, като и двата текста имат еднаква сила, в единствен екземпляр, който ще бъде съхраняван в архивите на правителството на Кралство Нидерландия и от който ще бъде изпратено заверено копие по дипломатически канали на всяка от държавите-членки на Хагската конференция по международно частно право, считано от датата на нейната двадесета сесия, и на всяка държава, която участва на тази сесия.